

Начало > Съдебни процедури > Граждански дела > Признаване и принудително изпълнение на съдебни решения >

Процедури за изпълнение на съдебно решение

Процедури за изпълнение на съдебно решение

Румъния

1 Какво означава принудително изпълнение в областта на гражданските и търговските дела?

Разпоредбите относно принудителното изпълнение се съдържат в членове 622—913 от Гражданския процесуален кодекс. Изпълнителното производство е вторият етап от гражданското производство и има за цел главно да се осигури реалното упражняване на правото, признато в съдебно решение или в друг подлежащ на принудително изпълнение документ. Като прибягва до изпълнително производство, вискателят, който е титуляр на правото, признато в съдебното решение или в подлежащ на принудително изпълнение документ, принуждава длъжника да изпълни онези свои задължения, които е отказал да изпълни доброволно.

В Гражданския процесуален кодекс на Румъния е предвиден списък с преки и непреки мерки за принудително изпълнение.

Преките мерки за принудително изпълнение касаят предмета на задължението, което е установено в подлежащия на принудително изпълнение документ; това са по-специално: запор върху движимо имущество — членове 892—894 от Гражданския процесуален кодекс; възбрана върху недвижимо имущество — членове 895—901 от Гражданския процесуален кодекс; както и принудително изпълнение на задължение за извършването на определено действие или за неизвършването на определено действие — членове 902—913 от Гражданския процесуален кодекс (включително специални разпоредби за принудително изпълнение на съдебни решения, касаещи ненавършили пълнолетие лица — членове 909—913) и член 1527 и сл. от Гражданския кодекс. Що се отнася до принудителното изпълнение на задължения за извършване на действие, в закона се прави разграничение между задължение, което може да бъде изпълнено и от лице, различно от длъжника, и задължение *intuitu personae*. Непрякото принудително изпълнение касае средствата за получаване на плащането, за което се отнася изпълнителния титул, чрез принудителната продажба на имуществото на длъжника. Примери за непреки мерки за принудително изпълнение са запорът върху парични средства или отнемането (последвано от продажба) на имущество. Друга мярка е допускането на принудително изпълнение върху общи постъпления от недвижимо имущество.

Задълженията, които може да бъдат предмет на принудително изпълнение, са задължения за извършване на плащане, за прехвърляне на имущество или за използване на такова, за разрушаване или премахване на сгради/насаждения/строителни работи, както и за предаване на непълнолетни лица и за установяване на тяхното местоживее и режима на лични отношения.

2 Кой орган или кои органи са компетентни да извършват принудително изпълнение?

Съдебните решения и останалите подлежащи на принудително изпълнение документи се привеждат в изпълнение от съдебния изпълнител (*executor judecătoresc*), чиято кантора се намира в рамките на териториалната компетентност на апелативния съд по местонахождението на недвижимото имущество, ако става дума за изпълнение върху недвижими вещи/необрани насаждения и плодове и в случай на пряко изпълнение върху недвижимото имущество. Принудителното отнемане на движими вещи и прякото принудително изпълнение върху движимо имущество се извършват от съдебния изпълнител, чиято кантора се намира в рамките на териториалната компетентност на апелативния съд по местоживееето /седалището на длъжника или по местонахождение на имуществото. Ако местоживееето/седалището на длъжника е в чужбина, тогава е компетентен всеки съдебен изпълнител.

Разпоредането за налагане на запор се изпълнява по искане на вискателя от съдебния изпълнител, чиято кантора се намира в рамките на териториалната компетентност на апелативния съд по местоживееето/седалището на длъжника или на третото задължено лице, срещу което се налага запор. Ако е наложен запор върху банковите сметки на физическо или юридическо лице, тогава компетентен е съдебният изпълнител, чиято кантора се намира в рамките на териториалната компетентност на апелативния съд по местоживееето/седалището на длъжника или където се намира централата/клона на банката, в която е открита сметката на длъжника. Ако длъжникът има няколко открити сметки, компетентен да наложи запор върху всички сметки е съдебният изпълнител на някое от местата, където има открити сметка. Съдът, компетентен по въпросите на изпълнението, е първоинстанционният съд (*judecătorie*), в рамките на чиято териториална компетентност се намира местоживееето /седалището на длъжника към датата, на която въпросът е отнесен към този съд. Ако местоживееето/седалището на длъжника не е в Румъния, компетентен е съдът от първа инстанция, в рамките на чиято териториална компетентност се намира местоживееето/седалището на вискателя, а ако въпросното местоживееето/седалище не се намира в Румъния — съдът от първа инстанция, в рамките на чиято териториална компетентност се намира седалището на съдебния изпълнител, на когото вискателят е предоставил правомощия.

Съдът, компетентен по въпросите на изпълнението, разглежда молби за декларация за изпълняемост, жалби срещу изпълнителни действия и всякакви други въпроси, които възникнат в хода на принудителното изпълнение, освен такива, за които по закон са компетентни други съдилища или органи.

Държавната такса по молби за декларация за изпълняемост е 20 RON за всеки подлежащ на принудително изпълнение документ (Извънредно постановление на правителството № 80/2013 за държавните такси в съдилищата).

3 При какви условия може да се издаде подлежащ на принудително изпълнение документ или решение?

3.1 Производство

Принудително изпълнение може да се извършва само въз основа на съдебно решение (окончателни съдебни решения, определения, подлежащи на предварително изпълнение) или друг писмен акт, който по закон се счита за подлежащ на изпълнение (нотариални актове, дългови ценни книжа, арбитражни решения и т.н.).

След като получи молбата за принудително изпълнение, подадена от вискателя, съдебният изпълнител пристъпва към вписване (регистрация) на молбата. Съдебният изпълнител издава декларация за изпълняемост посредством постановяване на решение, без да призовава страните. Декларацията за изпълняемост дава възможност на вискателя да помоли компетентния съдебен изпълнител да използва, независимо дали едновременно или последователно, всички налични средства за принудително изпълнение, за удовлетворяване на неговите/нейните права, в това число правото на възстановяване на разходите по принудителното изпълнение. Декларацията за изпълняемост поражда действие на територията на цялата държава и обхваща също така подлежащи на принудително изпълнение документи, които се издават от съдебния изпълнител в контекста на допуснатото изпълнително производство.

Съдебният изпълнител може да връчва процесуални документи както лично, така и чрез своя процесуален връчители, а когато това не е възможно, в съответствие с правните разпоредби относно призоваването и връчването на процесуални актове.

След като получи молбата за принудително изпълнение, съдебният изпълнител с решение пристъпва към вписването на молбата и откриването на досие за принудително изпълнение или ако е приложимо, отказва да образува изпълнително производство, като посочва причини за този отказ. Взыскателят се уведомява незабавно за това решение. Ако съдебният изпълнител откаже да образува съдебно производство, взыскателят може, в срок до 15 дни от датата на уведомяване, да подаде жалба до съда, който гледа изпълнителното производство.

До три дни от вписването на молбата съдебният изпълнител иска декларация за изпълняемост от съда, който гледа изпълнителното производство, като представя в този съд надлежно заверени копия на молбата от взыскателя, подлежащия на принудително изпълнение документ, исканото решение и доказателство за плащането на държавна такса.

Молбата за декларация за изпълняемост се разглежда в срок от най-много седем дни от вписването ѝ в съда и на закрито заседание се издава решение без да се свикват страните. Решението може да бъде отложено най-много с 48 часа, а мотивите за него се дават най-късно седем дни след издаването му.

Декларацията за изпълняемост дава възможност на взыскателя да поиска от съдебния изпълнител, който е поискал декларацията, да използва, независимо дали едновременно или последователно, всички налични средства за принудително изпълнение, които са предвидени от закона, за удовлетворяване на неговите/нейните права, в това число правото на възстановяване на разходите по принудителното изпълнение. Декларацията за изпълняемост поражда действие в цялата държава и обхваща също така подлежащите на принудително изпълнение документи, които се издават от съдебния изпълнител в контекста на допуснатото изпълнително производство.

Съдът може да отхвърли молбата за декларация за изпълняемост само ако: молбата е от компетентността на изпълнителен орган, различен от този, пред който реално е подадена; решението или съответният документ не представлява изпълнителен титул; документът, различен от съдебно решение, не отговаря на всички формални изисквания; задължението не е безспорно, ликвидно и изискуемо; длъжникът има имунитет срещу принудително изпълнение; документът съдържа разпоредби, които не може да бъдат изпълнени чрез принудително изпълнение; други пречки.

Решението, с което съдът допуска молбата за декларация за изпълняемост, не подлежи на обжалване, но може да бъде преразгледано, ако самото принудително изпълнение бъде оспорено. Решението, с което съдът отхвърля молбата за декларация за изпълняемост, може да се обжалва единствено от взыскателя в срок до 15 дни от уведомяване за решението.

Заповедта за изпълнение се добавя към последната част на решението за издаване на декларация за изпълняемост и гласи следното:

„Ние, Президентът на Румъния,

с настоящото предоставяме правомощия и нареждаме на съдебните изпълнители да приведат в изпълнение титула (тук се посочват данни за идентифициране на изпълнителния титул), за който е издадено настоящото решение за декларация за изпълняемост. Разпореждаме на публичните правоприлагащи органи да подпомагат незабавното и ефективно извършване на всички изпълнителни действия, а на прокурорите — да настояват за спазване на изпълнителния титул според закона. (Полага се подписът на председателя на съдийския състав и на съдебния служител.)“

Националната асоциация на съдебните изпълнители (*Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești*), с одобрението на министъра на правосъдието, определя и актуализира минималните такси за услугите, предоставяни от съдебните изпълнители. Със Заповед № 2550/2006 от 14 ноември 2006 г. на министъра на правосъдието са определени следните минимални и максимални такси за извършваните дейности:

Уведомяване и връчване на процесуални документи — 20—400 RON

Пряко принудително изпълнение

евикции: 150—2 200 RON за длъжник, който е физическо лице, 5 200 RON за длъжник, който е юридическо лице,

предаване на непълнолетни лица или определяне на тяхното местоживее: 50—1 000 RON,

определяне на режим на лични отношения — 50—500 RON,

въвод във владение, определяне на границите на имота, сервитутни права, прехвърляне на имущество и т.н.: 60—2 200 RON за длъжник, който е физическо лице, и 5 200 RON за длъжник, който е юридическо лице,

премахване на строителни обекти или сгради: 150—2 200 RON за длъжник, който е физическо лице, и 5 200 RON за длъжник, който е юридическо лице.

Непряко принудително изпълнение

Минимална такса	Максимална такса
за задължения до 50 000 RON — 10 % от сумата и 75 RON плюс 2 % от горницата над 1 000 RON,	10 % за задължения до 50 000 RON,
за задължения между 50 000 RON и 80 000 RON — 1 175 RON плюс 2 % от горницата над 50 000 RON,	за задължения между 50 000 RON и 80 000 RON — 5 000 RON плюс до 3 % от горницата над 50 000 RON,
за задължения между 80 000 RON и 100 000 RON — 1 775 RON плюс 1 % от горницата над 80 000 RON,	за задължения между 80 000 RON и 100 000 RON — 5 900 RON плюс до 2 % от горницата над 80 000 RON,
за задължения над 100 000 RON — 2 500 RON плюс 1 % от горницата над 100 000 RON и 5 500 RON плюс до 0,5 % от горницата над 400 000 RON,	за задължения над 100 000 RON — 6 300 RON плюс до 1 % от горницата над 100 000 RON.

Запор/възбрана

за задължения под 50 000 RON — 10 % от сумата и 75 RON плюс 2 % от горницата над 1 000 RON,	10 % за задължения до 50 000 RON,
за задължения между 50 000 RON и 80 000 RON — 1 175 RON плюс 2 % от горницата над 50 000 RON,	за задължения между 50 000 RON и 80 000 RON — 5 000 RON плюс до 3 % от горницата над 50 000 RON,
за задължения между 80 000 RON и 100 000 RON — 1 775 RON плюс 1 % от горницата над 80 000 RON,	за задължения между 80 000 RON и 100 000 RON — 5 900 RON плюс до 2 % от горницата над 80 000 RON,

за задължения над 100 000 RON — 2 500 RON плюс 1 % от горницата над 100 000 RON и 5 500 RON плюс до 0,5 % от горницата над 400 000 RON,

за задължения над 100 000 RON — 6 300 RON плюс до 1 % от горницата над 100 000 RON,

Отказ за плащане на менителница, запис на заповед или чек: 150—400 RON

Установяване на фактически положения и извършване на опис на вещи: 100—2 200 RON за длъжник, който е физическо лице, 5 200 RON за длъжник, който е юридическо лице

Продан чрез търг на вещи, които са предмет на съдебна делба: 150—2 200 RON

Обезпечителен запор: 100—1 200 RON за длъжник, който е физическо лице, 2 200 RON за длъжник, който е юридическо лице

Поставяне под съдебно управление: 100—1 200 RON за длъжник, който е физическо лице, 2 200 RON за длъжник, който е юридическо лице

Налагане на запор/възбрана: 100—1 200 RON за длъжник, който е физическо лице, 2 200 RON за длъжник, който е юридическо лице

Протокол за предлагане на реална стойност: 50—350 RON,

Конфискации: 10 % от постъпленията (мин.) — 10 % от постъпленията (макс.)

Консултиране при изготвянето на подлежащи на принудително изпълнение документи: 20—200 RON

3.2 Основни изисквания

Вж. отговора на въпрос 2.1.

Взискателят и длъжникът може да се уговорят изпълнителните действия да се предприемат изцяло/частично само срещу паричните доходи на длъжника, или продажбата на вещи да се извърши по взаимно споразумение, или задължението да бъде платено по друг допустим от закона начин.

За решение, постановено от чуждестранен съд, се изисква по целесъобразност допълнителна процедура, а именно процедура по издаване на решение за декларация за изпълняемост (*exequatur*).

Доходите и вещите на длъжника може да бъдат предмет на принудително изпълнение, когато върху тях може да бъде насочено изпълнение и само доколкото е необходимо за удовлетворяването на правата на взискателите. Принудително изпълнение върху имущество, което е предмет на специален режим на разпространение, може да се извършва само според предвидените от закона условия.

Що се отнася до длъжника, предвидено е специално условие, съгласно което изпълнително производство не може да се образува, ако длъжникът не е бил надлежно уведомен за всяка форма на принудително изпълнение. По отношение на длъжника са предвидени и други специални разпоредби, например разпоредби относно ненавършили пълнолетие длъжници или недееспособни пълнолетни длъжници, срещу които не може да се предприемат изпълнителни действия, освен ако има настойник или попечител.

4 Цел и естество на принудителните мерки

4.1 Кои видове активи могат да бъдат предмет на принудително изпълнение?

Предмет на принудително изпълнение може да бъдат доходите на длъжника, в това число общите доходи от сгради, суми по банкови сметки, движими и недвижими вещи и т.н. Вж. отговора на въпрос 1.

4.2 Какви са последиците от принудителните мерки?

След като бъдат установени движимите вещи, притежавани от длъжника или държани от трети лица, се пристъпва към принудително отнемане. По искане на съдебния изпълнител, принудителното отнемане може да бъде вписано в търговския регистър (*registru* *comerțului*), в електронния архив на недвижимите имоти, които служат за обезпечение (*Arhiva Electronică de Garanții Reale Mobiliare*), в регистъра на наследствата (*registru* *succesoral*), воден от Нотариалната камера (*camera notariilor publice*), или в други публични регистри. От момента на принудителното отнемане на вещите, те повече не са на разположение на длъжника през периода на принудителното изпълнение, като при нарушение може да бъде наложена санкция под формата на съдебна глоба, освен когато деянието се квалифицира като престъпление. Ако дължимата сума не бъде платена, съдебният изпълнител продава отнетите вещи на търг, чрез пряка продажба или по друг начин, допустим от закона (член 730 и сл. от Гражданския процесуален кодекс).

На запор подлежат паричните суми, ценните книжа или други нематериални движими активи, срещу които може да се насочи изпълнение и които се дължат на длъжника, или се държат от трето лице от името на длъжника или които третото лице ще дължи на длъжника в бъдеще според действващите правоотношения между тях. Всички заповорани парични суми или активи се замразяват, считано от датата на изпращане на съобщението за налагане на запор до третото задължено лице. От момента на замразяване до пълното изплащане на задълженията, посочени в изпълнителното основание, третото задължено лице, спрямо което е наложен запор, не може да извършва никакви плащания или да осъществява каквито и да било действия, които биха могли да намалят замразените активи. Ако третото задължено лице не изпълни своите задължения във връзка със запора, взискателят, който предявява вземането, длъжникът или съдебният изпълнител може да уведоми съда, който води принудителното изпълнение, за да бъде утвърден запорът. Решението за окончателното утвърждаване поражда последиците на прехвърляне на вземането и представлява документ, който подлежи на принудително изпълнение срещу третото задължено лице. След като запорът бъде утвърден, третото задължено лице депозира или заплаща сума в размер, изрично указан в решението за утвърждаване. Срещу третото задължено лице може да бъдат предприети изпълнителни действия въз основа на решението за утвърждаване (член 780 и сл. от Гражданския процесуален кодекс), ако то не изпълни тези задължения.

Що се отнася до принудителното изпълнение върху недвижимо имущество, ако длъжникът не плати задължението си, съдебният изпълнител стартира процедура за продажба, след като декларацията за изпълняемост бъде връчена и вписана в имотния регистър (член 812 и сл. от Гражданския процесуален кодекс).

4.3 Какъв е срокът на действие на тези мерки?

Мерките са валидни шест месеца след датата на предприемане на всяко изпълнително действие (член 696 и сл. от Гражданския процесуален кодекс), ако взискателят не е предприел никакви други изпълнителни действия през този период.

Давностният срок е три години (член 705 и сл. от Гражданския процесуален кодекс).

5 Има ли възможност за обжалване на решението, с което се постановява такава мярка?

Жалба може да се подаде срещу самите изпълнителни действия; изпълнителното основание може да се обжалва с цел разясняване на смисъла, обхвата или прилагането му. Ако изпълнителното действие се предприема въз основа на съдебно решение, длъжникът не може да го оспорва, като се позовава на фактически или правни съображения, които е можел да предяви в хода на производството пред съда от първа инстанция или при обжалване на решението на съда. Една и съща страна не може да подава нова жалба на основания, съществували към датата на първата жалба.

Съдът, компетентен по въпросите на изпълнението, е компетентният съд, а ако става дума за разясняване на смисъла, обхвата/прилагането на изпълнителното основание — съдът, който е издал решението, подлежащо на изпълнение.

Жалбата може да бъде подадена в 15-дневен срок, считано от:

датата, на която жалбоподателят е узнал за заповедта за изпълнение,
датата, на която съответната заинтересована страна е узнала за налагането на запора,
датата, на която на длъжника е връчена призовката, или датата, на която той или тя е узнал за първата стъпка от принудителното изпълнение.
Жалба за разясняване на смисъла, обхвата или прилагането на изпълнителното основание може да се подава по всяко време в рамките на давностния срок на правото да се поиска изпълнително действие. Жалба, с която трето лице предявява право на собственост/вещно право върху имуществото, предмет на принудително изпълнение, може да се подава в 15-дневен срок, считано от продажбата или датата на прехвърляне на имуществото. Неподаването на жалба в рамките на горепосочения срок не изключва възможността третото лице да упражни правото си чрез отделна молба.

Ако неговата жалба срещу принудителното изпълнение бъде уважена, когато е приложимо съдът обявява за нищожна заповедта за изпълнение, срещу която е подадена жалбата, или издава разпореждане за корекция, анулиране или прекратяване на самото изпълнително действие, анулирането или разясняването на подлежащия на принудително изпълнение документ или предприемането на действието от принудителното изпълнение, чието спазване е било отказано. Ако жалбата бъде отхвърлена, жалбоподателят може да бъде задължен да плати обезщетение, при поискване, за причинените вреди вследствие на забавеното изпълнение, а когато жалбата е подадена недобросъвестно, може да бъде задължен също така да плати глоба.

6 Подлежи ли принудителното изпълнение на ограничения, по- специално във връзка със защитата на длъжника или сроковете?

Някои вещи и имоти са освободени. Що се отнася до движимото имущество, то включва вещи за лично ползване или за домакинството, които са необходими за прехраната на длъжника и неговото/нейното семейство; религиозни предмети; пособия, които са необходими на хора с увреждания, и такива, предназначени за грижи за болни хора; храна, необходима на длъжника и неговото семейство за три месеца, а ако длъжникът се прехранва изцяло със земеделие, храната, необходима до следващата реколта; животни, използвани за осигуряването на средства за прехрана, както и фуражът, необходим за тези животни до следващата реколта; горивото, необходимо на длъжника и на неговото семейство за три зимни месеца; лични или семейни писма, снимки и картини и т.н.

Освен това принудително изпълнение върху работната заплата/пенсията на длъжника се допуска само в размер до една втора от неговата месечна работна заплата, ако се касае за дължими суми по задължение за издръжка, и до една трета от нетната месечна заплата за други видове задължения.

Ако трудовите доходи или паричните суми, плащани редовно на длъжника, с които се осигурява неговото препитание, са в размер под националната нетна минимална работна заплата, принудително изпълнение се допуска само върху горницата над половината от минималната работна заплата.

Съществува една категория приходи, която е освободена от принудително изпълнение, в която се включват държавни помощи и надбавки за деца, плащания за грижи за болно дете, помощи при майчинство, помощи при смърт, стипендии, отпуснати от държавата, дневни надбавки и т.н.

Вж. също отговора на въпрос 4.3.

Връзки по темата

<http://www.executori.ro/> <http://www.just.ro/>

Последна актуализация: 24/08/2017

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.